

el davantal de pere calders

Hi ha qui creu detectar un moviment de fatiga generalitzada, com si els períodes de bonança cansessin més que no pas les privacions i el malestar.

És una reflexió referida a les zones del món considerades més pròsperes, perquè les zones de primides encara no poden establir comparances entre un benestar que no han tingut mai i la pobresa que les afligeix d'una manera crònica.

És una visió pessimista que es veu recolzada pels esdeveniments prodigiosos que se succeeixen sense donar-nos treva ni temps per a assimilar-los. Quan tot just provàvem de tranquil·litzar l'ànim amb la distensió Est-Oest, s'encén una foguera de conseqüències imprevisibles a l'Orient Mitjà. Però gairebé ahora ocorren altres fets que contribueixen a augmentar el desconcert que s'està convertint en un signe del nostre temps.

Ens posem damunt la taula, una mica de bursada, les esperances, les temences, els sentiments, els desigs, tots els comptes més o menys feliços, poc o molt dissortats, que cadascú s'havia fet. Com si després de remenar i escapçar les cartes ens les repartissin i ens obliguessin a jugar, sense saber ben bé de quin joc es tracta i sense tenir coneixement dels actors.

Hi ha informacions que omplen d'estupor, com la que s'ha

Marxa enrera?

referit a una suspensió de pagaments en una àrea de l'Administració americana. Durant uns quants dies, els funcionaris del poderós govern dels EUA van viure sota la incertesa de no saber si podrien cobrar els sous, a causa de l'enorme dèficit i de les angúnies pressupostàries del seu país. Un país al qual teníem, fins fa cosa de no res, com el més ric del món i que ara resulta que és dels més endeutats del planeta. Finalment, es veu que els empleats en nòmina van poder cobrar, però sota l'amenaça de supressió de dotzenes de milers de llocs de treball.

A l'altre extrem, el que havia estat banda oposada al capitalisme, s'anuncia un possible període de fam. És una notícia que desvetlla antics ressos: quan jo era nen, cada any es parlava dels famolencs de Rússia i es feien recaptés públiques per alleujar la situació d'aquells apesarats. De passada, ara que m'obliguen a fixar-m'hi, observo que en alguns mitjans informatius es torna a parlar de Rússia com a substitutiu d'Unió Soviètica. Per reblar-ho, les televisions d'arreu han divulgat les imatges de ciutadans soviètics/russos desfilant pels carrers amb un gran retrat del tsar Nicolau II. Talment com si no hagués passat res,

quan la veritat és que han passat una colla de coses.

En les èpoques enrevessades de la seva història, l'home ha intentat de compensar els entrebancs lliurant-se a la capacitat creadora, amb resultats sovint encoratjadors. Potser ens trobem en un d'aquests moments que obliguen a fer parada, reprendre el bleix i reflexionar sobre tots els aspectes de la condició humana.

Un d'ells és el de l'art, que hi ha qui considera que també travessa una crisi greu. Fa prop d'un segle que uns esforços renovadors van dir que calia matar la pintura (se sobreentenia que feien referència a l'art en general), amb el lloable propòsit de renéixer i tornar a la puresa dels orígens. Són molts els qui creuen que fa temps que s'ha aconseguit, si no la mort de l'art, sí deixar-lo en un estat de coma profund.

Ja que abans m'he referit a un joc, potser sí que ha arribat el moment d'esquinçar les cartes i tornar a començar, a base de jugar tots sense fer trampa. Podria ésser que els finals de segle, en abocar-nos a les incògnites d'una nova era, ens inclinessin a sentir-nos desemparats, però amb ganes d'arreglar-ho.

Pere Calders